

Radionica o osiguranju kvaliteta interne revizije

Budimpešta
15. jun 2012.

1. Standardi Instituta za internu reviziju
2. Praktični saveti Instituta za internu reviziju
3. Model priručnika mreže PEM-PAL

Radionica o osiguranju kvaliteta interne revizije

1. **Standardi instituta za internu reviziju**
2. Praktični saveti Instituta za internu reviziju
3. Model priručnika mreže PEM-PAL

1300 Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Rukovodilac jedinice za internu reviziju je zadužen za izradu i održavanje programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja koji pokriva sve aspekte aktivnosti interne revizije.

Tumačenje:

*Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja se izrađuje kako bi se omogućila evaluacija usklađenosti aktivnosti interne revizije sa **Definicijom i Standardima** interne revizije, odnosno primena **Kodeksa etike** od strane internih revizora. Program takođe omogućava procenu **efikasnosti i efektivnosti** aktivnosti interne revizije i identifikaciju mogućnosti za poboljšanja.*

1310 Zahtevi Programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja sadrži interne i spoljne procene.

1311 Interne procene

Obavezni elementi interne procene:

- Kontinuirano praćenje učinka aktivnosti interne revizije; i
- Periodičan pregled koji se vrši putem samoprocene ili procene od strane stručnjaka iz organizacije koji imaju dovoljno praktičnog znanja o internoj reviziji.

Interpretation:

***Kontinuirano praćenje** predstavlja integralni deo svakodnevnog nadzora, pregleda i merenja aktivnosti interne revizije. Kontinuirano praćenje je sastavni deo rutinske praktične politike i prakse upravljanja aktivnostima interne revizije. Kod kontinuiranog praćenja koriste se procesi, alati i informacije koje se smatraju neophodnim za evaluaciju usklađenosti sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike i Standardima.*

***Periodični pregledi** su procene koje se vrše da bi se utvrdila usklađenost sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike i Standardima.*

Za dovoljno poznavanje prakse interne revizije neophodan je određeni stepen razumevanja svih elemenata Međunarodnog okvira profesionalne prakse.

1312 Spoljne procene

Spoljne procene se sprovode najmanje jednom u pet godina. Spoljnu procenu vrši kvalifikovan, nezavisan revizor ili revizorski tim izvan organizacije.

Rukovodilac jedinice za internu reviziju je dužan da sa odborom razgovara o sledećim pitanjima:

- Potreba za većom učestalošću spoljnih procena; i
- Kvalifikacije i nezavisnost spoljnog revizora ili revizorskog tima, uključujući potencijalne sukobe interesa

Tumačenje:

***Kvalifikovani revizor ili revizorski tim** moraju pokazati kompetencije u dve oblasti: profesionalna praksa za vršenje interne revizije i proces spoljne procene.*

Kompetencije mogu pokazati kroz kombinaciju iskustva i teoretskog znanja.

***Iskustvo stečeno** u organizacijama slične veličine, kompleksnosti, u javnom ili industrijskom sektoru i iskustvo tehničke prirode je vrednije od iskustva koje je manje relevantno. U slučaju revizorskog tima, ne moraju svi članovi tima da imaju sve kompetencije; tim se kvalifikuje za posao kao celina. Rukovodilac jedinice za internu reviziju na osnovu profesionalnog rasuđivanja procenjuje da li revizor ili revizorski tim pokazuju dovoljno kompetencija za kvalifikovanje. Samostalni revizor ili revizorski tim ne mogu biti u stvarnom ili očiglednom **sukobu interesa**, niti mogu biti deo ili pod kontrolom organizacije kojoj pripada jedinica interne revizije.*

1320 Izveštavanje o programu za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Rukovodilac jedinice interne revizije izveštava rukovodstvo organizacije i odbor o rezultatima programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja.

Tumačenje:

Forma, sadržaj i učestalost izveštavanja o rezultatima programa programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja se vrši kroz diskusiju sa rukovodstvom organizacije i odborom. U skladu sa poveljom interne revizije, to je obaveza jedinice za internu reviziju, odnosno njenog rukovodioca. Da bi se pokazala usklađenost sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike i Standardima, rezultati spoljne i izveštavanje o periodičnim internim procenama se vrši nakon završetka procena, a izveštavanje o rezultatima kontinuiranog praćenja se vrši najmanje jednom godišnje. Rezultati obuhvataju procenu revizora ili revizorskog tima o stepenu usklađenosti.

SIGMA

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

1321 Potvrđivanje usklađenosti sa *Međunarodnim standardima profesionalne prakse interne revizije*

Rukovodilac jedinice za internu reviziju može da konstatuje da je aktivnost interne revizije usklađena sa *Međunarodnim standardima profesionalne prakse jedino ako rezultati programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja podržavaju takvu konstataciju.*

Tumačenje:

Aktivnost interne revizije je usklađena sa standardima tek kada su postignuti rezultati opisani u Definiciji interne revizije, Kodeksu etike i Standardima. Rezultati programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja sadrže rezultate internih i spoljnih procena. Rezultati internih procena obuhvataju sve aktivnosti interne revizije. Rezultati spoljne procene obuhvataju aktivnosti interne revizije koja postoji najmanje pet godina.

1322 Obelodanjivanje rezultata neusklađenosti

Kada neusklađenost sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike ili Standardima *utiče na spektar ili vršenje interne revizije, rukovodilac jedinice za internu reviziju* je dužan da rukovodstvu organizacije i odboru obelodani rezultate neusklađenosti i njihov uticaj.

Radionica o osiguranju kvaliteta interne revizije

1. Standardi Instituta za internu reviziju
1. **Praktični saveti Instituta za internu reviziju**
2. Model Priručnika mreže PEM-PAL

Praktični saveti 1300-1: Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Rukovodilac jedinice za internu reviziju je odgovoran za sprovođenje procesa kreiranih da u razumnoj meri uvere različite učesnike procesa da se interna revizija:

- Obavlja u skladu sa poveljom interne revizije koja je usklađena sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike i Standardima.
- Obavlja na efektivan i efikasan način.
- U percepciji **učesnika procesa doživljava kao aktivnost koja dodaje vrednost** i poboljšava rad organizacije.

Ovi procesi uključuju adekvatnu superviziju, periodične procene i kontinuirano praćenje osiguranja kvaliteta, i periodične spoljne procene.

Praktični saveti 1300-1: Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja treba bude dovoljno sveobuhvatan da uključi **sve aspekte** rada i upravljanja aktivnostima interne revizije, u skladu sa Definicijom interne revizije, Kodeksom etike i Standardima, odnosno najboljom profesionalnom praksom.

Praktični saveti 1300-1: Zahtevi programa za osiguranje kvaliteta i poboljšanja

Program za osiguranje kvaliteta i poboljšanja (POKP) obuhvata kontinuiranu i periodičnu procenu **ukupnog obima** revizije i konsultantske aktivnosti koje vrši jedinica za internu reviziju.

POKP takođe uključuje **kontinuirano merenje** i analizu indikatora učinka (na primer, realizacija plana interne revizije, vreme ciklusa, prihvaćene preporuke i zadovoljstvo klijenata).

Praktični saveti 1311-1: Interne procene

Periodična procena izvršena neposredno pre spoljne procene može da olakša i smanji troškove spoljne procene.

SIGMA

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

Praktični saveti 1312-1: Spoljne procene

Spoljne procene pokrivaju čitav spektar revizije i konsultantskog rada koji obavlja jedinica za internu reviziju, zbog čega ne treba da budu ograničene na procenu programa za osiguranje kvaliteta i unapređenja. Radi postizanja optimalnih koristi od spoljne procene, obim aktivnosti treba da sadrži i **poređenje ostvarenih rezultata (benčmarking)**, identifikaciju i izveštavanje o **najuspešnijim praksama** kako bi jedinica za internu reviziju bila uspešnija i/ili efikasnija. Ovo se može postići kroz **punu spoljnu procenu** od strane kvalifikovanog, nezavisnog spoljnog revizora ili revizorskog tima, ili kroz sveobuhvatnu **internu samoprocenu sa nezavisnom validacijom** koju vrši nezavisan spoljni revizor ili revizorski tim.

Praktični saveti 1312-1: Spoljne procene

Spoljne procene aktivnosti interne revizije sadrže **iskazano mišljenje** o celokupnom spektru aktivnosti vezanih za osiguranje kvaliteta i konsultacije

Stručnjaci koji vrše procenu su **nezavisni** u odnosu na organizaciju u kojoj se vrši procena aktivnosti interne revizije i koji **nemaju stvaran ili očigledan sukob interesa**.

Praktični saveti 1312-2: Spoljne procene: Samoprocena sa nezavisnom validacijom

Spoljna procena koju vrši kvalifikovan i nezavisan revizor ili revizorski tim može biti neadekvatna za male jedinice za internu reviziju, ili u nekim organizacijama okolnosti mogu biti takve da puna **spoljna procena koju bi vršio nezavisni tim nije prikladna ili nije neophodna.**

Kvalifikovan i nezavisan revizor ili revizorski tim vrši dovoljno **testova samoprocene** koji omogućavaju vrednovanje rezultata

Praktični saveti 1312-4:

Nezavisnost time za spoljnu procenu u javnom sektoru

U javnom sektoru, **aktivnost interne revizije na različitim nivoima uprave može biti nezavisna** kada je u pitanju spoljna procena.

Svi članovi tima za procenu koji vrše spoljnu procenu moraju biti **nezavisni** od organizacije, odnosno osoblja angažovanog na poslovima interne revizije.

Nezavisnost od organizacije znači da tim **nije pod uticajem** organizacije u kojoj se vrši procena aktivnosti interne revizije.

Radionica o osiguranju kvaliteta interne revizije

1. Standardi Instituta za internu reviziju
2. IIA Praktični saveti
3. **Model priručnika mreže PEM-PAL**

Model Priručnika za internu reviziju mreže PEM-PAL

1. Program kvaliteta
2. Istraživanje subjekta revizije
3. Kontinuirana supervizija
4. Ključni indikatori učinka
5. Interna procena kvaliteta
6. Spoljna procena kvaliteta

SIGMA

Zaključne napomene

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

1300 - Osiguranje kvaliteta i poboljšanja

1310 - PROCENA PROGRAMA KVALITETA

1320 - IZVEŠTAVANJE O PROGRAMU

1330 - “USKLAĐENOST”

1340 - OBELODANJIVANJE NEUSKLAĐENOSTI

PROGRAMI KVALITETA

KREIRANI SU DA OBEZBEDE INTERNU
REVIZIJU

U SKLADU SA
POVELJOM

EFIKASNOST I
EFEKTIVNOST

KOJA JE
USKLAĐENA SA
STANDARDIMA I
KODEKSOM
ETIKE

PERCEPCIJA
DODAVANJA
VREDNOSTI
ORGANIZACIJI

INTERNE PROCENE

KONTINUIRANE

- KONTINUIRANO PRAĆENJE
- SUPERVIZIJA
- POVRATNA INFORMACIJA OD KLIJENATA

PERIODIČNE

- REVIZIJA PROCESA REVIZIJE
- SAMOPROCENA

SPOLJNE PROCENE

**KVALIFIKOVAN
I NEZAVISAN
REVIZOR**

- **SERTIFIKAT (CIA-CPA-CA-CISA-CCSA)**
- **ISKUSTVO**
- **3 GODINE NA RUKOVODEĆIM FUNKCIJAMA**

**ALTERNATIVNI
METOD**

ALTERNATIVE ZA SPOLJNU REVIZIJU

- A. PUNA PROCENA KVALITETA
- B. NERECIPROČNA PROCENA
- C. SAMOPROCENA PLUS SPOLJNA
VALIDACIJA